

Фитналардан эҳтиёт бўлиш

11:05 / 14.01.2024 2230

هُنَّعُ هَلَلَا يَضَرَّ رَمْعٍ نُبَا نَع
هَيْلَعُ هَلَلَا يَلَّصَّ يَبُّنَلَا نَع
هَلَلَا لَزْنَا إِذَا: لَأَقَمَّ لَسَو
نَمُّبُ أَدْعُلَا بَأَصَا أَبْأَدْعٍ مُوَقِب
يَلَعُ أُوثِعُّبُ مُمُثُّ مَهِي فَ نَاك
بِنَاخِي شَلَا هَاوَرُ: مَهَلَامُعَا

Ибн Умар розияллоху анҳумодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам: «Аллоҳ бир қавм устига азоб нозил қилса, ўша азоб уларнинг ичида ким бўлса, ҳаммасига

баробар етади. Кейин эса барчалари амалларига кўра қайта тириладилар», дедилар».

Икки шайх ривоят қилганлар.

Шарҳ: Оммавий азобга лойиқ бўлган қавмнинг ичида бўлган одам, ким бўлишидан қатъи назар, уларга қўшилиб, биргаликда мусибатга учрайди, шунинг учун бу ҳолат «Нима қилайлик, замон шу экан-да!» дейишга зинҳор баҳона бўла олмайди. Мўмин банда бутун дунёда бир ўзи қолиб, аҳли иймонларни тамсил қилаётган бўлса ҳам, Аллоҳ таолонинг айтганидан қолмаслиги керак, чунки унинг иймони, ибодати ва солиҳ амали ҳеч қачон зое кетмайди. Солиҳ инсон нобакорлар жамоаси билан бирга ҳалокатга учраса ҳам, унинг иймони, ибодати ва солиҳ амали охирадда уни қутқариб қолади. Барча бандалар қайта тириладиган пайтда у гўзал ҳолатда қайта тирилади ва ўз мукофотини заррача камаймаган ҳолда олади.

هَلَلَا يَضَرَّهٗ زَيْرُهُ يَبْأَنْع
هَلَلَا يَلْصُقُ يَبْنَلَا نَعْ هَنْع
بَبْرَاقَتِي» : لَأَقَمَّ لَسَوِ هَيْلَع
لَمَعْلَا صُقْنِي وَنَامْزَلَا
رَهْطَتَوْ حُشَلَا يَقْلِي وَ
«جَرَهْلَا رُثْكَي وَنَتِفَلَا
؟ وَهَمْ يَهْلَلَا لَوْسَرَّ أَي : أَوْلَاق
لُتَقْلَا لُتَقْلَا» : لَأَق

Абу Ҳурайра розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: **«Вақт қисқаради, амал ноқис бўлади, бахиллик илқо қилинади, фитналар зоҳир бўлади, ҳарж кўпаяди»**, дедилар. **«Эй Аллоҳнинг Расули, у нима?» дейишган эди, «Қирғинбарот, қирғинбарот!» дедилар»**.

Шарҳ: Бу ҳадиси шарифда Пайғамбар алайҳиссаломнинг замонларидан кейин чиқадиган баъзи ҳолатлар ҳақида сўз кетмоқда.

«Вақт қисқаради».

Бир вақтлар келиб, вақтнинг баракаси қолмайди, бир йил бир ойдек ўтиб кетади, бир ой бир ҳафтадек ўтиб кетади ва ҳоказо.

«Амал ноқис бўлади».

Бир вақтлар келиб, диний таълимотларга амал қилиш, солиҳ амал қилиш камаяди. Бу ишларга нисбатан дангасалик пайдо бўлади. Гап кўпайса ҳам, иш камаяди.

«Бахиллик илқо қилинади».

Бир вақтлар келиб, сахийлик кетиб, одамлар бахил бўлиб қоладилар.

Бахил бўлганда ҳам ўта бахил бўлиб қоладилар. Биров бировга бахиллик қилишни уят санамай қўяди.

«Фитналар зоҳир бўлади».

Бир вақтлар келиб, одамлар ўртасида турли-туман фитналар кўтарилади, фитна кетидан фитна келаверади.

Расулуллоҳ алайҳиссалом бу гапларининг давомига яна бир нарсани қўшдилар: «Ҳарж кўпаяди», дедилар. У зотни тинглаб турганлар бу сўзнинг маъносини тўлиқ англаб етмай, «Эй Аллоҳнинг Расули, у нима?» дейишди. Расулуллоҳ алайҳиссалом бу саволга жавобан: «Қирғинбарот, қирғинбарот!» дедилар.

Бир вақтлар келиб, одамлар орасида қатл, яъни одам ўлдириш, қотилликлар кўпаяди. Аммо шунга ҳам қарамай, мўмин-мусулмон банда динини маҳкам тутмоғи лозим.

يَلَّصِ هَلَلَا لُوسَرِّ نَأْهُنَّ عَو
:لَاقَ مَّ لَسَوِ هَيْلَعُ هَلَلَا
دِعَاقُلَا، نَتِّفُ نُوكَتَسْ
مَّيَّاقُلَا نَمُ زِيَخْ آهِي فِ
نَمُ زِيَخْ آهِي فِ مَّيَّاقُلَاو
زِيَخْ آهِي فِ يَشَامُلَاو يَشَامُلَا
آهَلَفَرَّشَتْ نَمُ يِعَاسَلَا نَم
آهَنَمَ دَجَّو نَمَ فِ هَفِرَّشَتْسَت
«هَبْ دُعَيْلَفِ آذَاعَمُ وَأَجَلَمُ
ةَعَبْرَالَا أُمُّهَ أَوْر»

Яна ўша кишидан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Келажакда фитналар бўлади. Ўша пайтда югургандан юрган яхши, юргандан турган яхши, тургандан ўтирган яхшидир. Ким унга қизиқса, уни домига тортиб кетади. Ким ундан паноҳ ёки қўрғон топса, ўша билан ўзини асрасин», дедилар».

Тўртовлари ривоят қилганлар.

Шарҳ: Демак, фитнани сезган одам иложи борича ундан узоқда бўлишга ҳаракат қилмоғи керак.

هُلِّلَا يَضَرَّ رَعْرَكَ بِي بَأْنَع
هُلِّلَا يَلَّصَّ يَبْنَلَا نَعْ هُنَع
أَهْنَا» : لَأَقَمَّ لَسَوِ هَيْلَع
مُثَّ أَلَأَنْتِ فُنُوكَاتَس
أَهِي فُدِعْ أَلَا، هُنْتِ فُنُوكَات
، أَهِي فَيَشْ أَمْلَا نَمُ رِيخ
نَمُ رِيخْ أَهِي فَيَشْ أَمْلَاو
أَذِإْفَ أَلَا، أَهِي لِي عِئْسَلَا
هُلَّ نَأَكْ نَمَفُ تَعْقُو وَآتَلَزَن
نَأَكْ نَمَوِ أِهِبْ قَحْلِي لَفْ لِبِإِ
نَمَوِ أِهِبْ قَحْلِي لَفْ مَنَغْ هَلْ
قَحْلِي لَفْ ضُرَأْ هَلْ تَنَأَكْ

اي :لُجَرَ لَاقَفَ ، «وَضُرَّ أَب
مَلُ نَمَ تِيَّ أَرَأَ ، هَلْ لَ لَ وُسَر
الَوْ مَنَغَ الوُ لِبِ إِ هَلْ نُكَّت
يَلِ إِ دِمَغِي » : لَاقُ ؟ ضُرَّ
هَدَحَ يَلَعُ قُدَيِّ فِ هِ فَيَس
عَاطَتُ سَا نِ إِ جَنَيْ لُ مَثِ رَجَحَب
تُعَلَبُ لَه مَّ هَلْ لَ ، عَاجَن لَ
لَه مَّ هَلْ لَ ، تُعَلَبُ لَه مَّ هَلْ لَ
اي :لُجَرَ لَاقَفَ ، «تُعَلَبُ
تُهِرَكُ أ نِ هَلْ لَ لَ وُسَر
نِيَّ فُص لَ يَلِ إِ يِبَ قَلُ طُنَاو
نِيَّتِي فُلَا يَدُحِ إِ وَأ
وَأِ هِ فَيَسِبُ لُجَرَ يِنَبَ رَضَف

يَنْلُتُ قِيَّ فِمْ هَسْ ءِيَجِي
لِكْمِ ثِإِوِ هِمِ ثِإِبِ ءُوبَيِ «: لَاقِ
«رَأْنِ لِبِ أَخِ صَ أْ نِمِ نُوكَيِ وَ
دُوَادِ وَبِ أَوْ مِ لِسْمِ هِ أَوْرِ».

Абу Бакра розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам: «Келажакда фитналар бўлади. Огоҳ бўлинглар, ҳали фитналар бўлади, ўшанда югургандан юрган яхши, юргандан ўтирган яхши бўлади. Огоҳ бўлинглар, фитна нозил (ёки воқеъ) бўлса, кимнинг туяси бор бўлса, ўша билан машғул бўлсин; кимнинг қўйи бўлса, ўша билан машғул бўлсин; кимнинг ери бўлса, ўша ери билан машғул бўлсин», дедилар. Шунда бир киши: «Эй Аллоҳнинг Расули, туяси, қўйи, ери йўқлар нима қилади?» деди. У зот: «Қиличини олиб, тош билан унинг тиғига уради. Сўнгра қочишга қодир бўлса, қочиб кетади. Аллоҳим, етказдимми? Аллоҳим, етказдимми?»

Аллоҳим, етказдимми?» дедилар. Шунда бошқа бир киши: «Эй Аллоҳнинг Расули, агар мени мажбур қилиб, икки сафдан ёки икки гуруҳдан бирига олиб боришса, бир киши менга қилич урса ёки ўқ тегиб ўлсам-чи?» деди. «Ўзининг ҳам, сенинг ҳам гуноҳинг унга ёзилиб, дўзахийлардан бўлади», дедилар».

Муслим ва Абу Довуд ривоят қилганлар.

Шарҳ: Мукулмонлар орасида фитна чиққанда ниҳоятда хушёр бўлиш керак. Иложи борича бу фитнага аралашмаслик керак. Агар бир кишининг чорва ҳайвонлари бор бўлса, ўшаларни боқиш билан чалғиб, фитнадан четда бўлиш керак. Ери бўлса, ўша ерида ишлаб, фитнага аралашмасин. Фитна пайтида ишлатиш мумкин бўлган қурол-яроқлари бўлса, уларни йўқ қилсин.

Бу фитнага бировни мажбуран аралаштирган одам ўзининг ҳам, ўша

мажбур қилинган одамнинг ҳам гуноҳига қолади. Фитнада фаоллик кўрсатиб, бошқаларни унга тортган кимса эса дўзахий бўлади.

«Фитналар ва Қиёмат аломатлари» китобидан